

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CODIGO	NON CUBRIR
MATERIA	HISTORIA DA ARTE
DISCIPLINA	HISTORIA DA ARTE I
TITULACIÓN	Grao en Arte dramática
ESPECIALIDADE	ESCENOGRAFÍA
ITINERARIO	
CURSO	1º. PRIMEIRO CADRIMESTRE
CRÉDITOS ECTS	4
CARÁCTER	OBRIGATORIA
DEPARTAMENTO	TEORÍA E HISTORIA DAS ARTES ESCÉNICAS
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	DAMIÁN A. VILLALAIN
DOCENTES	Nome e apelidos: Damián A. Villalaín Horario titorías: Luns, 15.30-17.30. Xoves, 15.30-19.30 Despacho: Departamento Teoría e Historia Artes Escénicas (D 4) Contacto: villalain@edu.xunta.es
	Nome e apelidos: Horario de titorías: Despacho: Contacto:
DESCRICIÓN	<p>Estudo dos principais movementos artísticos, obras e artistas do periodo da historia da arte universal considerado, atendendo ao momento histórico en que se crearon.</p> <p>Análise das obras dende un punto de vista formal e iconográfico. Análise comparada e estudo de casos prácticos vinculados coa creación escenográfica.</p>
COÑECEMENTOS PREVIOS	
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☐ Inglés ☐
2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e da comunicación.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T11	Desenvolver na práctica profesional unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara á diversidade.
T12	Adaptarse, en condicións de competitividade, aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance coa responsabilidade cara o patrimonio cultural e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as

	condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
EE1	EE1. Concibir as ideas e propostas que fundamentan a creación do deseño, explorando a dinámica do espazo, do corpo e da luz, valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.
EE5	Estudar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.
EE6	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	
COMPETENCIAS VINCULADAS	
1. Desenvolver a capacidade para ver, describir, analizar e interpretar unha obra de arte	T1, T2, T3, T4,T8, T11,T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6
2. Coñecer os diferentes elementos dos que se serve a linguaxe visual e ser capaz de diferenciar as súas funcións e usos	T1, T2, T3,T4, T8,T11, T12, T16, T17, X3, X6, X8, EE1, EE5, EE6
3. Comprender que a obra de arte goza de dobre natureza, histórica e estética, e como tal debe ser estudada.	T1, T2, T3, T4, T11,T12, T16, T17, X1, X5, X6 , EE5, EE6
4. Coñecer as máis importantes manifestacións artísticas ao longo da historia	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T14, T16, T17, X3, X4, X6, X8, EE1, EE5, EE6
5.Relacionar os diferentes estilos artísticos co seu contexto histórico coa fin de comprender os seus vínculos con outras expresións artísticas como o teatro.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6
6. Comprender e utilizaqr correctamente os conceptos e os termos que definen a linguaxe das artes plásticas e da arquitectura	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6.
7.Establecer relacións entre a historia da arte e a historia da escenografía	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6

8. Coñecer e aplicar o método iconolóxico para a interpretación dos contidos dunha obra de arte.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X6, EE1,EE5, EE6.
9. Aplicar os métodos formalistas para a análise dunha obra de arte	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17 X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6
10. Relacionar a teoría da arte dunha época coa arte da mesma.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T14, T16, T17 X1, X3, X5, X6, X8, EE1, EE5, EE6

4. CONTIDOS

TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
0. Escenografía e historia da arte	0.1. Escenografía e historia da arte: da prehistoria á arte medieval. 0.2. Arquitectura e escenografía no mundo antigo. A arquitectura teatral na antigüidade: Grecia e Roma 0.3. Os espazos para a representación e a arquitectura na Idade Media. 0.4. Artes plásticas e escenografía: pintura e escultura. Os artistas escenógrafos na historia da arte antiga e medieval	5 horas
1.Introducción á historia da arte.	1.1 Conceptos fundamentais. Teorías e metodoloxías para unha ciencia da arte. 1.2 A análise da obra artística: a forma: percepción e linguaxe visual. A obra como estrutura 1.3. A análise da obra de arte: o contido. Iconografía e iconoloxía	5 horas
2.A Arte prehistórica	2.1. Paleolítico superior 2.2 Neolítico e Idade dos Metais 2.3. Arte, ritual, escenografía e Prehistoria	5 horas
3. As Altas culturas: Exipto e Mesopotamia	3.1 Arquitectura funeraria e relixiosa 3.2. Escultura de vulto. 3.3 Artes bidimensionais. 3.4. A dimensión escenográfica da arte no Antigo Exipto.	15 horas
4. Arte grega e arte romana	4.1 Arte prehelénica. Creta e Micenas. 4.2 A arte grega. Do período xeométrico a koiné helenística. 4.3. O xurdimento dunha tipoloxía: a arquitectura teatral en Grecia. 4.4 A arte romana. 4.5. A arquitectura teatral en Roma. Vitruvio. 4.6 O nacemento da escenografía teatral. 4.7 Artes figurativas e escenografía en Grecia e Roma.	20 horas
5. Da arte paleocristiá á arte románica.	5.1 Arte paleocristiá 5.2 Arte bizantina 5.3 Do prerrománico ao Románico 5.4 Arte cristiá: o ritual relixioso. Representación e “posta en escena”.	10 horas
TOTAL SESIÓNS (Clases presenciais)		60
5. PLANIFICACIÓN DOCENTE		
	Presencial (horas)	Non presencial
		Total

		(horas)	
Actividade / Número de horas	2		2
Actividades introductorias	8		8
Exposición maxistral	18		18
Exposición práctico-teórica	5	45	50
Práctica individual	5		5
Práctica colectiva			
Obradoiro			
Seminarios		15	15
Actividades complementarias			
Outros	5		5
Titorías individuais	5		5
Titorías de grupo	5		5
Actividades de avaliación. Probas	5		5
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	2		2
Actividades de avaliación. Revisión			
6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE			
Actividades	Descrición		
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e a reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia		
Sesión maxistral	Exposición por parte do/a docente dos contidos da materia obxecto de estudo. Bases teóricas e directrices dos traballos a desenvolver polo alumnado.		
Exposición teórico-práctica	Análise de obras artísticas por parte do/a docente, con apoio de documentación visual e coa participación activa do alumnado.		
Exercicios de aula	Individuais e colectivos. Análise na aula de obras artísticas por parte do alumnado		
Saídas de estudos	Visitas a exposicións e outros actos relacionados coa materia		
Análise de documentos	Análise e comentario conxunto na aula de textos escritos e materiais audiovisuais sobre a materia		
Traballos titorizados	Traballos a desenvolver polo alumnado, individualmente ou en grupos de dous.		
Exposición de traballos	Exposición na aula dos traballos do cadrimestre		
Titorías de grupo	Titorías coa participación do alumnado para aclaracións sobre os traballos ou os contidos da materia		
Titorías individuais	Titorías individuais para aclaracións e orientación sobre materiais bibliográficos en relación cos traballos e coa materia.		
7. ATENCIÓN PERSONALIZADA			
Atención individualizada a cada alumno que así o precise.			
8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN			
8.1 Avaliación ordinaria			
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación	
Descrición	descrición		
Exame escrito: Análise de cinco obras artísticas aplicando as	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5,	40%	

metodoloxías aprendidas ao longo do curso	EE6	
Traballo de investigación individual ou en grupo de dúas persoas	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6	60%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	Descrición	
Exame escrito: Análise de cinco obras artísticas aplicando as metodoloxías aprendidas ao longo do curso	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6	40%
Traballo de investigación individual	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6	60%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	Descrición	
	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6	100%
Exame escrito: Análise por escrito de cinco obras artísticas aplicando diferentes metodoloxías da historia da arte. Desenvolvemento dun tema no que se poidan establecer relacións entre a historia da arte e a historia da escenografía.	Análise por escrito de cinco obras artísticas aplicando diferentes metodoloxías da historia da arte. Desenvolvemento dun tema no que se poidan establecer relacións entre a historia da arte e a historia da escenografía. T1, T2, T3, T4, T8, T11, T12, T15, T16, T17, X1, X3, X5, X6, EE1, EE5, EE6	100%
9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS		
Referencias básicas		
ARNHEIM, R. Arte y percepción visual. Alianza ed. Madrid, 1993		
CASTIÑEIRAS GONZÁLEZ, M.A. Introducción al método iconográfico. Tórculo edicións. Santiago, 1997.		
DE GREGORIO, E.: Diccionario de arte. Vigo, Ed. Xerais, 2010.		
GOMBRICH, E. Historia del arte. Alianza Ed. Madrid, 1986.		
RAMÍREZ, J.A. Historia del arte. (Vols. I e II). Alianza ed. Madrid, 1995.		
Bibliografía complementaria:		
BARASH, M. Teorías del arte. Alianza Ed. Madrid, 1999.		
BOARDMAN, J. Escultura griega. Ed. Destino, Barcelona, 1999.		

BORRÁS GUALIS, G. Y LLORENTE, E: Introducción general al arte. Istmo, Madrid, 1993.

DAVIDSON CRAGOE, C.: Cómo leer un edificio. Ed. Lisma, Madrid, 2009.

DELPORTE, H.: La imagen de la mujer en el arte prehistórico. Ed. Istmo. Madrid, 1982.

DE RYNK, P.: Cómo leer la mitología y la biblia en la pintura. Ed. Electa, Barcelona, 2009.

FATÁS, G.; BORRÁS, G.M. Diccionario de términos de arte y arquitectura. Alianza ed. Madrid, 2006.

GOMBRICH, E. Arte e Ilusión. Estudio sobre la psicología de la representación pictórica. Gustavo Gili, Barcelona, 1982.

GOMBRICH, E. Arte, percepción y realidad. Paidós, Barcelona, 1983.

HAUSER, A. Historia social de la literatura y del arte. Vol I. Ed. Labor, Barcelona, 1992.

LAJO, R. Léxico de arte. El camino de una ciencia. Akal, Madrid, 2001.

LANEYRIE-DAGEN, N. Leer la pintura. Larousse-Spes Editorial, 2005.

LEROI-GOURHAN, A.: Símbolos, artes y creencias de la prehistoria. Ed. Istmo Madrid, 1984

NAVARRO DE ZUVILLAGA. J. Imágenes de la perspectiva. Siruela, Madrid, 1996.

PANOFSKY, E. El significado en las artes visuales. Alianza, Madrid, 1995.

PEÑA SANTOS, A.: "Arte rupestre en Galicia", en V.V.A.A.: Arte rupestre prehistórica do eixo atlántico. Eixo Atlántico, Vigo, 2004.

POLLIT, J.J. Arte y experiencia en la Grecia clásica. Ed. Xarait, Bilbao, 1987.

POLLIT, J.J. Arte helenístico. Ed. Nerea, Madrid, 1989.

ROTH, L. Entender la arquitectura. Sus elementos, su historia, su significado. Gustavo Gili, Barcelona, 1999.

SUGERS, A. Escenografías del teatro occidental. Ed. Artes del Sur, Buenos Aires, 2004.

V.V.A.A. El teatro romano. La puesta en escena. Catálogo exposición. Ayuntamiento de Zaragoza-Fundación La Caixa, 2003.

WOODFORD, S.: Cómo mirar un cuadro. Ed. Gustavo Gili. Barcelona, 2009.

ZUFFI, S. Episodios y personajes del Evangelio. Electa, Barcelona, 2005.

Recursos web: ALGUNHAS PÁXINAS DE MUSEOS

www.britishmuseum.org

www.louvre.fr

www.egyptianmuseumcairo.org

www.pompeisites.org

www.odysseus.culture.org

Colectivo para a renovación dos estudos de historia da arte. Páxina completa e didáctica. Aquí atoparedes todo tipo de recursos e enlaces de interese: www.artecreha.com

Repertorios de imaxes:

<http://artchive.com/>

www.artcyclopedia.com/

www.wga.hu (web gallery)

<http://wwar.com> (world wide arts resources)

<http://arthistoryresources.net>

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS

Os temas 0 e 1 do temario serán de desenvolvemento transversal, afectando a todos os demais temas. Ao longo de todo o curso continuarán sendo analizadas as múltiples e constantes relacións existentes entre escenografía e historia da arte.

O material requerido para impartir as clases é un aula escurecible, equipo de ordenador portátil e proxector e internet a disposición do profesor.

